NORAKSTS
Lieta Nr.A42875909
A00918-11/16

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 21.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese L.Konošonoka,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim *A.L.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Tranzīta Terminmāls" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 15.jūnija lēmuma Nr.19.1/12833 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta Galvenā muitas pārvalde veica pārbaudi par nenoslēgto muitas procedūru – tranzīts, kuru noformēja pieteicēja SIA „Tranzīta Terminmāls" ar tranzīta pavaddokumentu T1 MNR 08LV00021510584DE4. Pārbaudes rezultātā pieteicējai uzlikts pienākums iemaksāt valsts budžetā muitas nodokli 59,28 latus un pievienotās vērtības nodokli 405,86 latus.

[2] Ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2009.gada 15.jūnija lēmumu Nr.19.1/12833 (turpmāk – Lēmums) zemākas iestādes lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīti šādi apsvērumi:

[2.1] Pieteicēja kā Kopienas ārējā tranzīta principāls ir atbildīga par preču nogādāšanu neizmanītā veidā līdz galapunkta muitas iestādei, ievērojot noteikto laika termiņu un visus muitas iestāžu noteiktos pasākumus identifikācijas nodrošināšanai, kā arī par Kopienas tranzīta procedūras noteiktumu ievērošanu.

[2.2] Atbilstoši Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Muitas kodekss) 92.panta 1.punktam ārējā tranzīta muitas procedūra beidzas un principāla pienākumi ir izpildīti, kad preces, uz kurām procedūra attiecas, un vajadzīgie dokumenti ir uzrādīti saņēmēja muitas iestādē saskaņā ar attiecīgās procedūras noteikumiem.

[2.3] Tranzīta procedūra netika pabeigta, jo tranzīta procedūras izpildi un pabeigšanu kontrolējošā iestāde nesaņēma pienākšanas paziņojumu noteiktā termiņā. Tā kā iestādē nav pierādījumu tranzīta procedūras pabeigšanai, pieteicēja nav izpildījusi savus pienākumus kā tranzīta procedūras principāls un ir atbildīga par muitas parādu.

[3] SIA „Tranzīta Terminmāls" iesniedza pieteikumu tiesā par Lēmuma atcelšanu, norādot šādus apsvērumus.

[3.1] Iestāde lēmumos norāda, ka muitas parāds radies atbilstoši Muitas kodeksa 203.pantam, proti, nelikumīgi izvairoties pakļaut muitas kontrolei ar ievedmuitas nodokļiem

apliekamās preces. Minētā panta precīzs tulkojums no angļu valodas nosaka, ka muitas parāds rodas, nelikumīgi izņemot no muitas uzraudzības ar ievedmuitu apliekamas preces.

[3.2] Informācija, pēc kuras izsekojama identificējamu preču tālāka kustība, atzīstama par alternatīvu pierādījumu iepriekšējās muitas procedūras pabeigšanai. Krava 2011.gada 1.septembrī pieņemta uz SIA „Remars-Ship Agent" kuģa „Cape Egmont", piemērojot šīm precēm nākamo jeb jaunu muitas – jūras pārvadājumu – procedūru. Tātad preces nav prettiesīgi izņemtas no muitas kontroles.

[3.3] Atbilstoši Muitas kodeksa 203.panta 3.punktam parādnieks konkrētajā gadījumā varēja būt arī preču pārvadātājs vai saņēmējs, tomēr, pieņemot Lēmumu, tas nav vērtēts.

[4] Valsts ieņēmumu dienests paskaidrojumā par pieteikumu atsaucas uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[5] Uz tiesas sēdi ir ieradusies zvērināta advokāte Ilme Duka, kura uzrādīja SIA „Tranzīta Terminmāls" 2003.gada 27.oktobrī izsniegtu pilnvaru, vienlaikus paskaidrojot, ka lietas izskatīšanā nepiedalīsies, tā kā nav noslēgusi vienošanos ar pieteicēju par konkrētās lietas vešanu. Advokāte lūdza atlikt lietas izskatīšanu.

Tiesa konstatē, ka SIA „Tranzīta Terminmāls" ir likumā noteiktajā kārtībā paziņots par tiesas sēdes vietu un laiku, nosūtot pavēsti uz pieteicējas juridisko adresi.

Tiesa, uzklausījusi iestādes pārstāvja viedokli, atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicējas pārstāvja piedalīšanās.

[6] Tiesas sēdē iestādes pārstāvis paskaidroja, ka ne pieteicēja, ne arī kravas saņēmējs nav iesnieguši pierādījumus par muitas procedūras pabeigšanu. Tieši pieteicēja kā principāls ir atbildīga par muitas formalitāšu kārtošanu. Tā kā muitas kontrole tika apieta, pieteicējas norādītie alternatīvie pierādījumi nav pietiekami. Preču muitas vērtība tika noteikta, izvērtējot iestādes rīcībā esošos dokumentus un pašas pieteicējas veikto aprēķinu.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies iestādes pārstāvja paskaidrojumus un izvērtējusi pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[8] Lietā izšķirams jautājums par to, vai pieteicējai pamatoti noteikti muitas maksājumi.

[9] No lietas materiāliem konstatējams, ka 2008.gada 26.augustā SIA „Tranzīta Terminmāls" kā principāls noformēja tranzīta pavaddokumentu T1 MNR 08LV00021510584DE4. Kā kravas saņēmējs norādīta Remars-ship Agent Ltd., saņēmēja muitas iestāde – Liepājas ostas MKP (*lietas 9.lapa*).

2008.gada 14.oktobrī Valsts ieņēmumu dienesta Galvenā muitas pārvalde lūdza pieteicēju iesniegt dokumentus, kas pierāda, ka tranzīta procedūra ir pabeigta (*lietas 7.-8.lapa*).

2008.gada 14.novembrī SIA „Tranzīta Terminmāls" informēja Valsts ieņēmumu dienesta Galveno muitas pārvaldi, ka preces sakarā ar nelabvēlīgajiem laika apstākļiem netika uzkrautas uz kuģa, bet gan novietotas pārvadātāja noliktavā. Ne pārvadātājs, ne kuģa aģentēšanas kompānija muitas formalitātes saņēmēja muitas iestādē neveica, taču kuģa

kapteiņa paraksts un zīmogs par konkrētās kravas uzņemšanu uz klāja apliecina, ka preces tika nogādātas līdz tranzīta deklarācijā norādītajam gala mērķim (*lietas 11.-12.lapa*).

2009.gada 7.aprīlī Valsts ieņēmumu dienesta Galvenā muitas pārvalde noteica pieteicējai pienākumu iemaksāt valsts budžetā muitas parādu 465,14 latus (*lietas 36.-37.lapa*).

[10] Komisijas 1993.gada 2.jūlija Regulas (EEK) Nr.2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Muitas kodeksa īstenošanas regula) 356.panta 1.punkts noteic, ka preces un T1 dokumentu uzrāda galamērķa muitas iestādē.

Minētā panta 2.punkts noteic, ka galamērķa muitas iestāde T1 dokumenta eksemplāros ieraksta ziņas par veiktām pārbaudēm un vienu no eksemplāriem tūlīt nosūta nosūtītājai muitas iestādei, bet otru patur.

Tātad muitas procedūra – Kopienas ārējais tranzīts – ir pabeigta, uzrādot galamērķa (saņēmēja) muitas iestādē T1 dokumentu un preces, tādējādi ļaujot muitas iestādei veikt nepieciešamās pārbaudes.

[11] Saskaņā ar Muitas kodeksa 203.panta 1.punktu ievedmuitas parāds rodas, nelikumīgi izņemot no muitas uzraudzības ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces.

Eiropas Savienības tiesa ir norādījusi, ka jēdziens „preču izņemšana no muitas uzraudzības" ir jāsaprot tādējādi, ka tas attiecas uz visām darbībām un bezdarbību, kuru rezultātā, kaut vai tikai īslaicīgi, tiek traucēta kompetentās muitas iestādes piekļuve muitas uzraudzībā esošajām precēm un Muitas kodeksā paredzētās pārbaudes veikšana (*sk. 2010.gada 14.janvāra sprieduma apvienotajās lietās C-430/08 un C-431/08 Terex Equipment Ltd, FG Wilson (Engineering) Ltd, Caterpillar EPG Ltd pret Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs 35.punktu, 2008.gada 3.aprīļa sprieduma lietā C-230/06 Militzer & Münch GmbH pret Ministero delle Finanz 26.punktu).*

Citā lietā Eiropas Savienības tiesa norādījusi, ka šādi darbības vai bezdarbības gadījumi, kuru rezultātā kaut uz īsu brīdi kompetentām muitas iestādēm ir liegta piekļuve muitas uzraudzībai pakļautām precēm un traucēta Muitas kodeksa 37.panta 1.punktā paredzētās kontroles veikšana, rodas tad, kad Kopienas ārējā tranzīta procedūrā nodotā sūtījuma, par kuru ir strīds, nosūtītāja muitas iestāde konstatē, ka šis sūtījums netika uzrādīts galamērķa muitas iestādē un ka attiecībā uz šo sūtījumu muitas procedūra netika slēgta (*sk. 2005.gada 20.janvāra sprieduma lietā C-300/03 Honeywell Aerospace GmbH pret Hauptzollamt Gießen 19. un 20.punktu*).

[12] Ievērojot Eiropas Savienības tiesas sniegto Muitas kodeksa 203.panta 1.punkta interpretāciju kopsakarā ar Muitas kodeksa īstenošanas regulas 356.panta 1. un 2.punkta nosacījumiem, secināms, ka jebkādas darbības vai bezdarbība, kuru rezultātā galamērķa muitas iestādē nav uzrādītas preces un atbilstošie pavaddokumenti, atzīstama par preču izņemšanu no muitas uzraudzības. Tādējādi, tiesas ieskatā, pretēji pieteicējas norādītajam nav nepieciešams konstatēt personas aktīvu, prettiesisku darbību ar nolūku pārtraukt muitas uzraudzību pār attiecīgajām precēm, bet ir pietiekami konstatēt, ka ir traucēta muitas dienesta piekļuve muitas pārbaudei pakļautajām precēm.

[13] Konkrētajā gadījumā pieteicēja noformēja tranzīta deklarāciju, kā saņēmēju muitas iestādi norādot Liepājas ostas muitas kontroles punktu (*lietas 9., 48.lapa*). Saskaņā ar minēto deklarāciju pārvietotās preces saņēmējā muitas iestādē netika uzrādīta. Proti, pieteicēja neapstrīd, ka preces netika uzrādītas Liepājas ostas muitas kontroles punktā, norādot, ka

tranzīta procedūra formāli netika noslēgta tādēļ, ka preču pārvadātājs un saņēmējs muitas iestādē neuzrādīja atbilstošus preču pavaddokumentus (*pieteikums, lietas 3.lapa*).

Iestāde 2008.gada 20.novembrī nosūtīja informācijas pieprasījumu saņēmēja muitas iestādei, uz kuru saņēma atbildi, ka saņēmēja muitas iestādē nav uzrādīta ne krava, ne arī atbilstoši dokumenti (*lietas 60.lapa*). Tāpat iestāde nosūtīja pieprasījumu SIA „Tranzīta Termināls", kurā lūdza iesniegt informāciju un dokumentus, kas pierāda, ka procedūra ir pabeigta (*lietas 40.lapa*). Uz minēto pieprasījumu SIA „Tranzīta Termināls" sniedza skaidrojumu, ka sabiedrībai nezināmu iemeslu dēļ ne pārvadātājs, ne kuģa aģentēšanas kompānijas pārstāvis muitas formalitātes saņēmēja muitas iestādē netika veicis, bet krava faktiski tika nogādāta līdz tranzīta deklarācijā norādītajam saņēmējam (*lietas 39.lapa*). Iestāde nosūtīja pieprasījumu arī SIA „Remars-Ship Agent", lūdzot iesniegt pierādījumus par tranzīta muitas procedūras izpildes pareizību (*lietas 61.lapa*). Uz minēto pieprasījumu atbilde iestādē netika saņemta.

[14] No minētajiem apstākļiem (*sk. šā sprieduma 13.punktu*) secināms, ka preces saņēmējā muitas iestādē – Liepājas ostas muitas kontroles punktā – nav uzrādītas. Tādējādi, tiesas ieskatā, ir iestājušies Muitas kodeksa 203.panta 1.punktā minētie apstākļi – preču izņemšana no muitas uzraudzības -, kas secīgi ir pamats muitas parāda noteikšanai.

[15] Pieteicēja norāda, ka konkrētajā gadījumā iestādei tika iesniegta informācija, pēc kuras izsekojama preču tālākā kustība, un ka šāda informācija atzīstama par alternatīvu pierādījumu tranzīta procedūras pabeigšanai.

Tiesas ieskatā, pieteicējas iesniegtie pierādījumi nav uzskatāmi par alternatīvu pierādījumu tranzīta procedūras pabeigšanai turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[16] Saskaņā ar Muitas kodeksa īstenošanas regulas 378.panta 1.punktu, ja sūtījumu galamērķa muitas iestādē neuzrāda un nodarījuma vai pārkāpuma vietu nevar konstatēt, tad nodarījumu vai pārkāpumu uzskata par izdarītu

– dalībvalstī, kurai pieder nosūtītāja muitas iestāde,

vai

– dalībvalstī, kurai pieder caurbraucamais muitas iestāde vietā, kur preces ieved Kopienā, un kurā iesniegts robežšķērsošanas paziņojums,

ja vien 379. panta 2. punktā minētā nosakāmā termiņā muitas dienestiem pieņemamā veidā netiek sniegti pierādījumi par tranzītpārvadājuma likumību vai par vietu, kurā nodarījums vai pārkāpums izdarīts.

Savukārt minētās regulas 380.pants noteic, ka pierādījumus par tranzītpārvadājuma likumību 378.panta 1.punkta nozīmē muitas dienestiem pieņemamā veidā, cita starpā, sniedz,

a) uzrādot muitas dienestu apliecinātu dokumentu, kurā minēts, ka konkrētās preces ir uzrādītas vai nu galamērķa muitas iestādē vai, ja piemēro 406.pantu, atzītam kravas saņēmējam. Tādā dokumentā jāiekļauj pietiekami daudz informācijas, lai varētu identificēt minētās preces,

vai

b) uzrādot trešā valstī izsniegtu muitas dokumentu, kurš apliecina preču nodošanu patēriņam, vai arī šāda dokumenta kopiju vai fotokopiju; kopijas vai fotokopijas pareizību apliecina iestāde, kura apliecinājusi arī dokumenta oriģinālu, attiecīgās trešās valsts iestādes vai kādas dalībvalsts iestādes. Dokumentā jāiekļauj pietiekami daudz informācijas, lai varētu identificēt konkrētās preces.

No minētajām normām secināms, ka atsevišķos gadījumos atbildīgajai personai ir iespējams pierādīt tranzītpārvadājuma likumību, iesniedzot Muitas kodeksa īstenošanas regulas 380.panta „a" un „b" apakšpunktā minētos dokumentus.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja šādus dokumentus nav iesniegusi. Proti, pieteicēja pēc iestādes pieprasījuma iesniegt pierādījumus par tranzītpārvadājuma likumību nav iesniegusi *muitas dienestu apliecinātu* dokumentu Muitas kodeksa īstenošanas regulas 380.panta „a" apakšpunkta izpratnē vai *trešajā valstī izsniegtu muitas dokumentu* minētā panta „b" apakšpunkta izpratnē. Pieteicēja ir iesniegusi faktūrrēķinu (*lietas 13.lapa*), transporta pavadzīmi (*lietas 14.lapa*) un pārvadātāja paskaidrojumu (*lietas 15.lapa*). Tomēr nevienu no šiem dokumentiem nav apliecinājis muitas dienests. Tātad šie dokumenti nav atzīstami par alternatīviem pierādījumiem tranzītpārvadājuma likumībai Muitas kodeksa īstenošanas regulas 380.panta izpratnē.

[17] Pieteicēja norādījusi, ka Muitas kodeksa 203.panta 3.punkts noteic vairākus iespējamos parādniekus, savukārt iestāde pieteicēju atzinusi par parādnieku bez pietiekamas motivācijas.

Tiesa piekrīt, ka Muitas kodeksa 203.panta 3.punkts paredz vairākus iespējamos parādniekus. Tomēr, tiesas ieskatā, iestāde savu lēmumu ir atbilstoši pamatojusi. Proti, iestāde pārsūdzētajā lēmumā ir atsauksies uz Muitas kodeksa 96.panta 1.punktu, kas noteic, ka Kopienas ārējā tranzīta procedūrā principāls ir atbildīgs par preču nogādāšanu neizmainītā veidā līdz galapunkta muitas iestādei, ievērojot noteikto laika termiņu un visus muitas iestāžu noteiktos pasākumus identifikācijas nodrošināšanai, kā arī par Kopienas tranzīta procedūras noteikumu ievērošanu.

Tātad tiesību normas tieši noteic principālu kā galveno atbildīgo par tranzīta procedūras noteikumu ievērošanu un preču nogādāšanu neskartā veidā līdz galapunkta muitas iestādei.

Arī Eiropas Savienības tiesa atzinusi, ka galvenais atbildīgais kā Kopienas ārējā tranzīta procedūras izmantotājs ir muitas parāda, kas radies šīs procedūras noteikumu neievērošanas dēļ, parādnieks. Šādas galvenā atbildīgā atbildības mērķis ir nodrošināt rūpīgu un vienveidīgu noteikumu muitas parāda piedziņas jomā piemērošanu ar mērķi aizsargāt Kopienas un tās dalībvalstu finanšu intereses (*sk. 2008.gada 3.aprīļa sprieduma lietā C-230/06 Militzer & Münch GmbH pret Ministero delle Finanz 48.punktu*). Turklāt tiesa šajā lietā norādījusi, ka tas fakts, ka galvenais atbildīgais ir darbojies labā ticībā un ka Kopienas ārējā tranzīta procedūras pārkāpums ir radies krāpšanas, kurā tas nav piedalījies, rezultātā, tāpat nevar pārkāpt samērīguma principu. Ja tas tā būtu, galvenais atbildīgais vairs nebūtu tik ļoti ieinteresēts nodrošināt atbilstošu tranzītpārvadājumu norisi (*sk. turpat, 49.punktu*).

Tādējādi pat gadījumos, kad galvenais atbildīgais nav vainojams tranzīta procedūras laikā pieļautā krāpšanā, kas faktiski ir ārpus principāla ietekmes sfēras, principāls ir atzīstams par parādnieku. Tādējādi vēl jo vairāk principāls ir atzīstams par parādnieku gadījumos, kad tranzīta procedūras noteikumu neievērošanu radījusi pārvadātāja rīcība, kurš rīkojas principāla uzdevumā.

[18] Pieteicējai aprēķinātais muitas parāds ir 465,14 lati, tostarp muitas nodoklis 59,28 lati un pievienotās vērtības nodoklis 405,86 lati. Iestāde, nosakot muitas parādu, ir ņēmusi vērā preču pavaddokumentos norādīto informāciju, kā arī Kopienā pieejamo informāciju. Iestāde atzinusi, ka prece atbilst Kombinētās nomenklatūras kodam 8409 99 00 un ka preču muitas vērtība ir 2195, 48 lati. Attiecīgi piemērojama muitas nodokļa likme 2,7 procenti un pievienotās vērtības nodokļa likme 18 procenti. Tiesa konstatē, ka šāda muitas vērtība atbilst faktūrrēķinā norādītajai vērtībai (*lietas 46.lapa*). Pieteicēja argumentus par muitas parāda

aprēķinu nav izvirzījusi. Turklāt, kā secināms no lietas materiāliem, pieteicēja pašas aprēķinātais iespējamais muitas parāds ir lielāks par iestādes aprēķināto (*lietas 65.lapa*).

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka muitas parāda aprēķins ir pamatots.

[19] Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Tranzīta Termināls" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 15.jūnija lēmuma Nr.19.1/12833 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* L.Konošonoka

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____L.Konošonoka
Rīgā, 2011.gada 21.jūnijā